

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer
kedden és pénteken.

Á r a :
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.
Szerkesztői s kiadói szállás:
Kenyeres Adolf ügyvédi
irodája, Nagypiaczon.

NEMLERE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

3 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetés ára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
minden ígatáskor 30 kr. —
Nagyobb hirdetéseknek alku
szerint. — Hirdetések fölvé-
tetnek a szerkesztőségben
és Rümer és Kammer nyom-
dájában.

Előfizetési fölhívás.

Negyedéves tisztelt előfizetőinket fel-
kérjük előfizetéseik megnyitására.

Előfizetési ár:

apr.—jun. ¼ év frt. 1.50.
apr.—szeptemb. ½ év „ 3.—
apr.—decz. ¾ év „ 4.50,
az előfizetési öszvegek

Kenyeres Adolf,

felelős szerkesztői és kiadótulajdonos
ügyvédi irodájába intézendők.

Brassó, apr. 3-án.

A királyföld municipális szervezése
ajtó előtt léve, ezen tárggyal kapcsolatban
nevezetes kérdés gyanánt merült fel, hogy
ki bir jogos igénynyel azon vagyonhoz,
melyet mint a királyföld közvagyonát az
egyetem kezel — s innen közönségesen szász
nemzeti vagyonnak neveztetik.

Ha a közelebbi egyetemi gyűlés alatt
történetekre figyelünk, arról győződünk meg,
hogy sokan vannak azon téves felfogásban,
hogy valamint a királyföld „szászföld“ ne-
vezete e földterület német ajku lakóinak már
nemzetiségek feletti nagyobb jogot adott
volna chez, így az ugy nevezett szász
nemzeti vagyonhoz is nekik talán privile-
giumokon alapult valóságos másokat kire-
kesztő igényök lehetne. Hogy emberiségi
szempontból mennyire nem igazolható, a
társadalom újabb elveivel mennyire össze-
férhetetlen azon nézet, hogy valamely te-
rület lakói között a közterhek egyenlő hor-
dozása mellett a közjavadalmakbani arány-
lagos részesülésre nézve, a nyelv, vagy fe-

lekezet különbséget tegyen, fejtegetni is
felesleges. A másokat kizárni ohajtó nézet
pártolói is csak egyedül a régi privilegialis
papirdarabokkal próbálghatják magukat
igazolni; s hogy ez mily gyenge alap
figyelmeseb megtekintésre azonnal kitü-
nik. —

A királyföldre nézve a legrégebb és
nevezetesebb okmány az 1224-beli ugyne-
vezett Andreanum; ebben fordulnak elő az
emlékezetes „a Város usque ad Boralt
unus sit populus“ szavak. S tekintsük
meg közelebbről ennek értelmét. Endre ki-
rály e szerint a szász-várostól Boraltig ter-
jedő földterületet, melyen a szászok elei
bétéleplülések folytán több apró comitátu-
sok kezdtek ellő állani, egy comitátusba
egy ispányfősége alatt egyesíti, ugy, hogy
ezen terület nagyobb részt német lakói,
egy darab székelyek által birt földdel —
cum terra Sycolorum, terrae Sebus — s
az Oláhok és Besenyők által lakott erdő-
kel — silva Blaccorum et Bissenorum —
egy néptömeget formáljanak — unus sit
populus, — s főispányjukban, mint az azon
időbeli többi comitatusok első foku bírósá-
got birjanak.

Azonban a területnek egy vármegyévé
való illeten tömörítése teljességgel nem tette
azt, hogy az itt lakozott különböző nem-
zetiségű lakosok mind egy nemzeté tétel-
volna, például szászszá, — unus sit po-
pulus, nem: una natio; sem azt, hogy ezen
területen a szász nemzet a többieket kire-
kesztő jogot nyert volna: mert az oklevél
nyilván meghatározza, a hol a terület azon
részeit említi, melyen más nemzetiségek is
lakoztak, hogy a haszonvételi jog azokkal
közös — cum Blaccis et Bissenis usus com-
munis exercendo, — sem azt nem végre,

hogy ezen unus populus, vagy annak va-
lamelyik nemzetiségű tagjai ehez tulajdo-
nossági igényt s örök jót jogot kaptak volna,
mert ennek neve továbbra is korona bir-
toka, királyföld, fiscus jóságára maradt,
lakosai a m. királyok és fejedelemnek kü-
lönböző adókat, dézmákat fizettek, s a
földterületen levő erdőekben és folyókban a
fejedelmeknek makkoltatási, vadászati és
halászati joga volt. Az igaz ugyan, hogy
a királyföld időfolytán szászföldnek is gyak-
ran neveztetett, de ezen elnevezés csakis
olyan geográfiai elnevezés volt, mint az
Alföld nevezet, vagy mint Brassóban a
Bolgárszeg, Czigonia nevek, melyek koránt
sem mutatják, hogy azokban a város ré-
szekben a Bolgároknak vagy Czigányok-
nak másokat kirekesztő joguk lenne. Nyil-
ván mutatja ezt Mária Trézsiának 1770-
beli illeten leirata a k. főkörmányszékhez:
„kedvetlenül tapasztaltuk, hogy a szász
nemzet a mi — általa lakott — királyi
földünkhez tulajdonossági igényt s örök
jogot formál. Ezen vakmerőség iránti kü-
lönös rosszalásunkat azon nemzetnek a mi
nevünkben, fejezzétek ki.“

Ha azért ennek ellenére a szász nem-
zet a királyföldet kizárólag magáénak tu-
lajdonítván: onnan másokat kizárni, jogok-
ban nem részesíteni igyekezett, ez nem a
kiváltságokon alapuló valóságos jog, ha-
nem olyan a más nemzetiségek joga ellen
elkövetett olyan törvény és igazság ellenes
merénylet, mit a jelenkor szelleme és
polgári egyenlőség elve meg nem tűrhet-
nek. —

Hasonlólag áll az ügy az ugynevezett
szász nemzeti vagyonra nézve is. A név
itt sem határoz. Valamint a királyföldön
lakó bár mely nemzetiségű egyén egyenlő

TÁRCZA.

Pálfinak kalandja Kovátsal, az egykori erdélyi püspökkel.

Kolozsvárnak minden időben megvoltak bizo-
nyos csoda alakjai. Pálfi egy ilyen csoda alak, mint
álom merül fel gyermekkori emlékeimből.

Hol született Pálfi, hol nem, a jó isten tudja,
és hogy mivel: az előtt, mielőtt én megismerem
volna, arról csak homályos hírek kerengtek. Leg-
többen azt állították, hogy katona m. p. granatiros
lett volna, de bizonyost nem tudott senki. Ő pedig,
mint okos ember, ön magáról mit sem beszélt.

Pálfi külsejére egy nagy magos ember volt, a
miből lehetett gyanítani, hogy granatiros lett
volna. A mikor én megismerem, ugy egy 56. 58.
éves lehetett, és meglehetősen el volt hizva. Volt
neki szürkébe elegyedett haja, nagy ripacos orozája,
nyírott bajusza és egy pár félig hájba merült szürke
szemecskéje. Viselete folytonosan fényesgombos ké-
frakkból, virágos bársony mellényből és czilinderből
állott, az ezüstfokos pálczát meg csak addig tette le
kezeiből, a mig evett, az evés pedig kedvencz fog-
lalatossága volt.

A frakk gomblyukába egy veres szalagocska volt.
Hogy minő érdemjellel birt, nem tudhattam meg
tisztán. Az egyik azt mondotta a lipcei, a másik
meg, hogy a schnapsrend nagylovagja, ő maga pe-
diglen állhatatosan csak a szalagocska mellett ma-
radt, az ahoz tartozandó földolgot nem fitogtatta.

Hogy mi volt Pálfinak a foglalkozása, azt nem
könnyű megmondani. Tulajdonképen semmi, és

mégis nagyon sok. Ő volt a korban az urak ön-
kényes gyorspostája és távirádja. Az urakat talán
épen kalendarium szerint osztotta be és járta rendre.
Ha megérkezett X. grófhhoz, megkérdezték, hát
hogyan maga édes Pálfi? miután ő megmondotta,
hogy rendkívül boldog, hogy ő nagyságáikat friss
jó egészségben tisztelheti, a második kérdés mind-
járt a volt, hát mondja maga Pálfi, mi hir van a vá-
rosban? No Pálfinak sem kellett egyéb, benyúlt a
hírek feneketlen tárházába, elbeszélte, hogy báró
Y-nál milyen Malheur történt. Az öreg comtesse
Zivéri nevezetű mopslijának, a melyet Z. spanyol
herczeg és tronpretendus hozott Párisból saját ma-
gos zsebében, valami megatalkodott eseléd egy da-
rab sonka bört adott. A drága állat finom tapintata
és magos szarmozása daczára, egy pillanatra megfe-
letkezett magáról, a sonka bört elnyelé és most ne-
mes belsejében a paraszt eledel megtámadta és
lázat idezett elő. A comtesse az örültségig van,
az egész ház békés nyugalma meg ven zavarva s.
a. t. Ha X. grófnál valami megjegyzést tettek az
epochalis esetre, avál a Zivéri szomorú története
nyúlt és ez Pálfi nézve csak örvendetes dolog
volt. —

Pálfi magát a eselédék által méltóságos urnak
hivatta, talán névrokonság utján, máskülömben felsé-
ges urnak épen olyan jogosan címeztehetne volna
magát. Méltóságos Pálfi mint már említém az evés-
nek nagy barátja volt, azért onnan, a hol, mint ő
mondá, tiszteletét tette üresgyomorral nem igen tá-
vozott. —

Kováts püspök, mint beszélték, jó konyhát
tartott és ezért Pálfi nála gyakran tette tiszteletét.
Volt a barompiaczon egy mókás borbély, ha
jól jut eszembe Jägernek hívták. Pálfi ennél szokta
magát borotváltatni.

1848-ban egy napon épen akkor borotválták
Pálfit a Jäger műhelyében, a mikor a barompiaczon
a huszárok toborzottak. Jäger az ablaknál állott,
Pálfi pedig jól beszappanyozva ült a széken. Egy-
szer csak elkezdte Jäger összecsapni a kezét. „No
már ez lehetetlen! no már akkor én is azt mondom,
hogy azt sem tudom, mit mondjak!“ Pálfi alatt égett
a szék a kíváncsiság mián.

Micsoda? mitörténik Jäger ur? Jäger ugy tett,
mintha nem is hallotta volna a kérdéseket, folytatta
felkiáltásait. „Teremtutse még megteszi azt a bolon-
dot! beszél a káplárral, uram bocsásd, a markába
csak a huszárnak! nini a huszár a fejébe nyomta a
csákót, maga meg feltette a czilindert.“ Pálfi nagyon
emelkedett a széken. A borbélysgód alig bírta tar-
tani. Mondja Jäger az isten szerelméért mi történik?
„Mi történik? hát az hogy, az embernek meg kell ve-
szekedni, ha ilyent lát. Jaj, bár csak ne volnék pá-
pista, most meg plané tánczol a fekete kantussával.
O skandalum! a gyermekek futnak utánna, minden
ember kaczagja, no tudom, a püspök ő-excellentijája
fog haragudni, ha megtudja.“ Hát ki, mi? kérdi Pálfi.
Az istenért szóljon? Hát nem eleget mondtam, a
frater a franciscanusoktól be állott huszárnak! Mi a
frá — a franz-is-ca-nis beállott hu-szár-nak? — Igen, az
istentelen, jó, hogy elhaladtak, külömben még meg-
ittott volna a gutta. Pálfi még megsem törölközött, a
fokos pálczát is szinte ott feledte, futott, mint az
eszeveszett nyakra főre egyenesen a püspökhöz. —

Az öreg püspök csak bámult, hogy Pálfi egész
elizzadva és roppant felindulásba be ront hozzá. Hát
Pálfi, az istenért mi baj? üljön le. Kegyelmes uram!
kegyelmes uram! rossz időket értünk! mondom, bor-
zasztó időket élünk! Elhíszem, Pálfi, de hát mi a
baj? Jaj kegyelmes uram az ördög tartja most ara-
tását. Az is lehet, Pálfi, és maga talán épen tölle

jogu s egy politikai testet képező nemzet, s az idetartozásból folyó terhek alol magát ki nem vonhatja: épen így az ebből folyó javadalmak is közösek az itten lakozó bár mely nemzetiségű, egy politikai hatóság alá tartozó nép unus populus — között.

Nem olvassuk az adomány levelekben, hogy az itten lakó egységes nép valamelyik nemzetisége abból kivolna zárva, sőt többire épen az ellenkezőjét. — Nézzük meg bár csak figyelemmel. —

V. László, 1453-ban Hunyadi ajánlatára, Talmács széket a hét szász székek polgármestereinek, biráinak, eskütteinek, véreinek s összes polgárainak ajándékozta, oly feltétellel, hogy talmács várát rontsák le, Lothorvár és Verestorony erősségeket ellenben erősítsék meg s az Oláhországba vivő utat úgy elzárják, hogy ott az ellenség az országba be ne jöhessen.

Avagy kivagynak-e ezen adomány hasznából a nem szász ajku lakosok csak egy szóval is zárva? nem ellenkezőleg a hét szász birák, vagy akkori királyföld előjárósága és minden polgárai nevére szól az külömbsegnélkül?

Do továbbá valamely adomány iránti illetőséget, jogot legtisztábban megmutat az, hogy kinek, vagy kiknek érdeke, java előmozdítására rendeltetett az. S vizsgáljuk meg csak ezen tekintetben a fennebbi adományt. Valjon az ország csak a szász nemzeti volt-e? s annak határai védelme csak szász nemzeti érdek? —

Zsigmond király 1424-ben az addig szebeni prépostsághoz tartozott falukat és rész jószágokat szebennek adományozta, azon feltétellel, hogy azok jövedelméből 15 papot tartson s ezek örök időnkig naponként 15 misét olvassanak. Mi itt a más nemzetiségeket ki záró szász nemzeti érdek?

A mise vagy isten dicsőségére szolgál, mint némelyek vélik, Isten pedig a királyföldi magyar és oláh nemzetiségűekhez épen annyira van, mint a szászokhoz; vagy az emberek felvilágosítására s jobbítására szolgál, mely tekintetben a latin nyelven tartott miséből egyik ismét épen anyit okulhat, mint a másik.

Mátyás király 1472-ben a kertzi apátságot minden józágaival együtt a szebeni prépostságnak adta oly feltétellel, hogy a szebeni polgárok három papi férfit tartsanak, a kik az isteni tiszteletet naponta megtartsák, és a király lelki üdvéért minden ötödik napon szent misét szolgáltatásanak.

Már itt Mátyás király, vagy az ő lelki üdvé volt-e exclusiv szász nemzeti érdek? Szelistye szék szebennek és a hat szász széknek azon feltétellel adományoztattak egyebek közt, hogy az e vidéki lakosok a

vizaknai sóbányát, régi szokás szerint, munkásokkal segítsék. Törösvár és uradalma Brassónak azon feltétellel van egyebek mellett adva, hogy tartozzék Törösvárat örök időnkig magyar zárnokot és illő őrséget tartani, a határ széleit erősítse és védje, a várat élelemmel, lőszerrel lássa el, a területi havasok ősvényeit, utait zárja el, az erdőket vágassa be, az ellenséget az országba bejövételbe akahályozza meg, háboru idején is felszerelt lovast állítson a fejedelem zászlója alá s a hazafiakat a városba vendégszeretőleg fogadja be.

Nem de tisztán és világosan mutatják ezek szerint magok az adomány levelek, hogy a szász nemzeti vagyon tulajdonképen nem szász nemzeti vagyon, mert annak az itt levő nemzetiségek közül, eredeti rendeltetése szerint, egyiknek előnyére és javára épen úgy kell szolgálni mint a másoknak.

Ha valaki Brassó városának egy iskola állítására 100.000 forintot adna, feltéve, hogy annak állítása és fenntartásának szükségessége valaha megszűnne, a vagy mondhatná-é akár melyike az itteni nemzetiségeknek, hogy azon összeg most már kirekesztőleg az ő sajátjává vált?

A szász nemzeti vagyon ilyen közös természetű voltát bizonyítja annak felhasználása is. Egy 1768-beli egyetemi nyilatkozat nyilván mondja, hogy az ezekből jövedelem a részes székek pénztáráiba szétosztván, onnan a székek keblbeli szükségereire fordított: 1791-ben egy királyi rendelet parancsolja, hogy a fogarasi jószág jövedelméből, úgy a hét birák józágaiból is bizonyos mennyiségek fordítottassanak a székek és faluk adosságaik törlesztésére és a semmi, vagy kevés majorsági jövedelemmel bíró szász és oláhszékek kebelében levő iskolák és templomok ujja alkotására, vagy megalapítására.

Valóban nem csak jogtalan és méltánytalan, hanem magokkal az eredeti adomány levelekkel, az adomány céljával, rendeltetésével ellenkező szűkkeblű nézet és szándék volna azért az, ha szász atyánkfia a nemzeti vagyonhoz jogosságunkat kétségbe hozni akarnék, mert hogy a királyföldi oláh és magyar vagy székely nemzetiségűeknek ez iránti számarányukhoz illetőségüket egyenesen bévallják, ezt kívánja az igazság.

Nem lehet ebből kitagadni a Talmács és Szelistyeszék s törösvári uradalomhoz tartozott részeket is. Nem csak azért, mert épen ezek voltak egy részről ezen jövedelem forrásai, s mint az egyetemi gyűlésben kifejeztetett nem volna méltányos őket „mint kipréselt citromokat“ most elvetni; hanem még inkább azért is, mert ezen részek eddig tetlegesen a király földhöz tartoztak, hordozták-e földnek terheit, pénz

és véradóját: azért erős joguk van most ennek javadalmihoz is. Hogy ők eredetileg nem tartoztak a királyföldhöz, az keveset nyom. A Barcza és Besztercze vidékei Medgyes és Nagy-Sink székek sem tartoztak oda. Vagy talán az állittatik, hogy nem törvényesen, alkotmányosan, hanem csak úgy csatoltattak a király földhez. De hát ki ennek az oka? Ők csatlakoztak-é erővel a király földhöz? Ha tudtok és felkérdeztök nélkül történt ezen oda csatolás, ők mind ebben nem tényezők számítás alá nem jöhetnek ennek nem alkotmányos formájáért. Senki sem huzhat hasznot oly hibából, melynek ő volt egyik tényezője, sem pedig nem szenvedhet azért a mi nem az ő hibájából történt. Hogy ezen részek a királyföldhöz tartoztak s annak még sem voltak egészen törvényes részei az nem az ő hibájuk.

Annyi bizonyos, hogy a királyföldnek részei voltak, annak terheit hordozták: tehát javadalmihoz is jogok van.

Magyar képviselőház.

A képviselőház m. h. 31-én végleg megszavazta a községek rendezéséről szóló tv.-javaslatot. Az ülés elején elintéztetett a képv. házban a „braszói görög egyház“ ügye is: t. i. a közoktatási miniszteriumnak adatik ki elintézés végett minden utasítás nélkül.

Erre megkezdett az urbéri tv. javaslatok tárgyalása. Ez az első fontosabb előterjesztés, mely ledöntötte a választalat a közjogi pártok között. A 96 §-ból, melyből a tv.-javaslat áll 20-t fogadott el a képviselőház.

April 1-én az urbéri tv.-javaslat tárgyalásában a képviselőházi fontosabb vita nélkül az 59-ik szakaszig haladt.

Vidék.

A Barcza mellől.

Márczius 31-én 1871.

Brassó vidékén a marha lopás nem tartozik a ritkaságok közé. Az igaz az efféle bűntények végrehajtására igen kínálkozó Romania közelléte, a közeli fogarasi és székelyföldi erdő vidékek, hol marha, de különösen lótolvajok ügyes orgazdákat kapnak, nem különben a mészároskodásnak nem a kellő ellenkezés alatti léte, de különösen azon körülmény, mely szerint marha és lótolvajok, — kik néha egy anejiával egy-egy szegény földmivelő fél vagyonát orozzák el kellően és szükséges erélyvel nem nyomoztatnak és nem büntetnek.

Hogy községi előjáróságok mily lanyhán veszik a marha lopási eseteket, például szolgáljon a múlt hó 24-én Hőltővényben történt és szemtelenségnek nevezhető merészséggel véghezvitt 4. db. marha szekeresestől ellopása.

Hogy a bejelentett bűntények sem kezeltek a törvénynek megfelelő és szükséges erélyvel, szolgáljon tudomásul e következő — előre csak — két eset:

1868-ban újfalusi Pál Bogos Márton ellen a büntető kereset 5—6 ló lopásért megindított, de minthogy az illető bújkált, az előjárásnak rendelt ment, hogy nevezettet invigiláltassa és ha elfoghatja küldje be Brassóba.

Az invigilálás megtörtént és midőn P. Bogos M. a zaklattatásokat megúnta, maga jelentkezett a brassai bünyenyítő törvényszéknél; — de másnap azonnal szabadon bocsátva E D I titkár és vizsgáló bírótól, rendeletet hozott az előjáróság részére, hogy (dacára a bünt. per rendt. 156 §. és az 1855 Sept. 21-én 19.349. sz. ig. ügy min. rendeletnek :) szabadon hagyandó, mert a kereset foly.

Most Bogos Romániában van és az előjáróság pénzbírság terhe alatt vonatott felelősségre, hogy miért bocsátotta Bogost szabadon?!

Ugyan azon évben indított meg K. Márton ellen a kereset lopásért és lejárt akként, hogy a kerületi inspektor urnak tétetett át mint kihágás, mert nem lopott többet mint 17 frtot — záratlan helyről (lásd a bünt. törv. könyv. 175. § II:) — Azóta az ügy az inspektor urnál, illetőleg irodájában, a többi — két szekérnyi terület képezhető restantiák

jön a kalákából, hogy úgy el van fáradva. De mondja, mi történt? Képzeld, kegyelmes uram, a frater — No a frater talán leitta magát, vágott közbe a püspök, azon nincs mér hogy úgy megütődjön. Dehogy, kegyelmes uram, képzeldjen képzeldetetlen dolgot. Ahoz én nem értek, Pálfi, kívánjon tölem valami egyebet, hanem ha megmondja, hogy mi történt, akkor én is képezek valamit. Végre kirukkol Pálfi, hogy a frater beállott huszárnak. A frater és huszárnak a püspök nem tudta mit csináljon a nevetés miatt. Pálfi maga komázik velem.

Én, kegyelmes uram, hiszen a szememmel láttam. Pálfi, Pálfi, hisz a nem huszárnak való! Persze hogy nem, kegyelmes uram, de teremtsse úgy van, evel a két szememmel láttam. Pálfi ne esküdjön, hiszen a vén ember, a lába sem jó, ki a mano venné azt be huszárnak. De Pálfi nem engedett, menyre főre erősítette, hogy ő látta, a mikor a frater huszárnak beállott.

Nó, ha így van a dolog, nem marad egyéb hátra, mint hogy a frater után küldjek. Csengetett és a huszárt elküldte a frater után. Pálfi csak

ugyan az ördögnél volt kalákában, mert mind inkább izzadt.

Hát még mikor a huszár bejött a fraterrel, ekkor plane, a guttszele környékezte. Hát ez állott be huszárnak? kérdi a püspök az ajúlással küzdő Pálfit, a kinek hirtelen a hangja Rómába utazott volt, mert csak a száját mozgatta, annélkül, hogy azon egy hang is ki jött volna. Bizon tréfás ember maga, Pálfi, folytatá a püspök, csak ügyeljen, nehogy holnap engem is beállitson huszárnak. Az az elkárhozott gazember, az az akasztani való tolvaj, az a Jäger, kegyelmes uram, dadogá a szerencsétlen Pálfi és futott a kókos pálczával vissza Jägerhez. De Jäger nem volt honn, ő elkísérte Pálfit a püspökhez, a huszártól mindent megtudott, és most épen avval töltötte idejét, hogy mindenütt elbeszélte, milyen csuful járt Pálfi meltsás ur. —

B. —

Külföld.

közt alszik, (azon restantiák közt, melyekről az inspector ur egy bizonyos alkalommal maga mondotta, hogy 12 ló se bírná elhúzni.) K . . . pedig Ujfaluban ől és uralkodik büntényének elévülését várva. —

A felső kerületben egyáltalában 1861 óta semmi kihágás se láttatott el, ámbár az esetek szinte egymást érik, — a nép romlik, a rend bomlik, de azzal ki sem gondol.

Hó! hó! mit hallottam? B . . . tiszteletes úr Csernátfaluban f. é. Márczius utolsó vasárnapján lelkesítő egyházi beszédben hívta fel hiveit, hogy adakozzanak (péterfillérek?) a N.-Szebeni új vaticani alapjára, hogy a volt nagyon tiszteletes superintendus és berethalmi lelkész mint jelenlegi N.-Szebenben székelő püspök állásához méltóan lakhassék, — de a csángó atyafiak — habár a szentelt vizet a görög szertartásu templomból és oda a prescurát hordják, pénzdolgában nem oly könnyen lelkesíthetők ily esetben.

D e n e v é r.

Szemerja, April 3-án 1871.

Nemerénk márczius 10-ről 20-ik folyó számában a S.-Sz.-Györgyi honvédből leírása végén már megvala a mohastakóró lebbentve, a t. i. hogy az 1848. 49-iki dicső napok emlékéért ártó árán kiérdemelt, mint szabadság harcunkban Háromszéki báról és Háromszéken bár honnan lévő elvzért honvédek emlékére az életben lévő egy részt a kegyelet adóját lerovandók; s lelkesítő példaként is Sepsi-Sz.-Györgyön szobrot felállítani elhatározták vala, ezelőtt négy öt évvel — azon magasztos ezéla — a hazafiúi érzet buzgalomból begyűlt pénzekről, mit bajosan merék hinni, hogy ezen bához hasonló céltévesztett fényüzésszerű eljárással enyire szaporodhatott volna; már egyszer, nem csak készülődésekbe elmuló, de tettben nyilvánult nyilttéri számadást várnak az illetők.

A folyó év márczius 10—11-én lezajlott háromszéki bizottmányi gyűléshez intézett Rikánbelőli honvédegytel elnöke, melyel kapcsolatos a szobor elnökség is 48-i honvédlóvas ezeredes Zsákodi Horváth Ignácz urnak pár sorokban elég dúson kifejtett lemondása fölolvásával rés jutott nékem is, bizottmányitag T. e. Vajna Tamás urhoz, mint a kinek a szoborra gyűlt pénz nagyobb részben (világértis nem mint lezárult öszveg.) bizottott kezelésére, azon illetelyes kérésemet megtenni, hogy mihamarább megteendő számadását várt örömmel óhajtanók látni.

Melyre volt szerencsénk T. e. urnak azon mindnyájunk megnyugtására szolgál hangzatos nyilatkozatát hallanunk: „a számadással készen lévén, bár most megteheti ha idő lenne reá s más külömben se fogja megszire halasztani, nincs is semmi veszély a pénze nézt, illően van kamatoztatva.“

Ha már a Háromszéki t. tisztséghez begyűlt 8—900 ft. is hasonlóan gyümölcsötetett, hogy a köz érzületre idáig is leverően ható halogatás helyett azonnal foghatunk az említett szobor építéséhez.

Mély érzülettel hozta fel ugyan ezen gyűlésben t. cz. Gábor Imre uritestvére, az 1848—49-ki hadjáratunkba rendithetlen vitézséggel elvzért örök emlékü tűzér őrnagy egyetlen Gábor Áronunknak, ki az időben a reakciónak azon ellenvetésére, — hogy nincsen ágyunk, mi nélkül nem állhatunk az ellennek — sikerrel utját s jobb lesz ha a már elszigetelt háromszéket is feladjuk, nemes elhatározottsággal azon nyilatkozatával öntötte meg az első ágyut, hogy ö-töt lönök vele agyon ha tökéletes nem lenne — ezen az ügy szentségétől át hatottani utolsó pillanatig példátlanul küzdött bajnokunk porrésze H. széken az eresztvényi temetőben lévén elhelyezve, kinek örökítésére e helyen ha bár szerény emlék szobor felállítása ezelőtt több évekkel el volt határozva, — melyre noha adakozások is történtek, s mégis semmi eredménye idáig; s ha netán továbbra is elhanyagolhatnák azon esetben, kész leend a hála érzet ösztönéből ezen drága porrészeket Beretz mint született helységébe atyok mellé egy sirhalom alá elhelyezni.

U. F. —

Nyilatkozat.

Alóírtak ezennel nyilvánítjuk, hogy a Kelemen Lajos és Pap Mihály m. k. honvédhadnagy urak között folyó év február havában felmerült viszályosügy, barátságos uton elenyésztetett.

S.-Szt.-Györgyön 1871. Apr. hó 3-án.

S é r a T a m á s, B e n k ő S á n d o r,
m. k. honvédhadnagy. m. k. százados.

S o r b á n J á n o s, F e l s z e g i L a j á,
m. k. honvédhadn. m. k. honvédhadn.

P á r i s i z a v a r o k. A párisi commune kezdi kényelmesen berendezni magát a francia fővárosba. A forradalmi kormány naponként 300.000 franknyi összegre volna szüksége, hogy a nemzetőrséget élelmezhesse; mivel azonban a városi kupaktanács ekkora összeget nem mindig képes összerakni, a nemzetőr urak tehát beszállásolják magukat a legelegánsabb hotelekbe s ott gyakorlatilag érvényesítik a commune és a kommunizmus elveit, midőn a község rovására lakmároznak. Ez azonban még csak kezdete volt a commune áldásainak. Folytatás gyanánt következtek a vagyonosak kifosztása, a tömeges elfogatások, melyek a versaillesi kormányval való titkos összeköttetés gyanuja miatt történtek, s a napoleoni magánjavaknak a commune javára való elkobzása. Hogy mifog még következni, azt könnyen be lehet látni, ha a párisi rendtelenségnek vagy a porosz, vagy a versaillesi kormány végre valahára véget nem vet.

A versaillesi kormány tagjai azonban nemcsak nem látnak erélyesen a lázadás elfojtásához, mi pedig könnyen sikerülne akkor, midőn a párisi forradalom Franciaországban széthordott tiszkei nem találhatnak elég gyúanyagot, s így az égést nem terjeszthetik ki az összes francia államépületre, hanem még arra is időt találnak, hogy egymással civakodjanak. Mint a „N. Fr. Presse“-nek írják Versaillesből, az ottani miniszterium tagjai között egyenlenségek törték ki.

Több miniszter társainak gyengesége és erélytelenségéről, a másik ismét Thiers sértő modora miatt panaszkodik. Lefto tábornokot képtelennek tartják a hadügyminiszterium vezetésére. A miniszterek egy része azonnal való közbelpést sürget Páris ellen, de Thiers ezt állítólag ellenzi. Ama francia departementokban, melyek jelenleg még német kézben vannak, a párisi zavarok miatt ostromállapot hirdettek ki, s pedig a francia törvények értelmében, mégis a körülmények által igénylet módosításokkal.

A párisi nemzetőrök már három nap óta azzal foglalkoznak, hogy a barrikadokat vaspánczallal látják el, s azokat a lehető legjobb védelmi állapotba helyezik. A forradalom hivatalos lapja tegnapelőtt óta ezen czim alatt jelenik meg: „A párisi commune hivatalos lapja. Első évi folyam.“

Attól félnek, hogy a commune a váltójárati idő kérdését igen radikálisan oldja meg, akként t. i., hogy minden váltót megsemmisít. A nemzetőrség reorganizációját a párisi commune azon kezdi, hogy minden iszákos, s szolgálatképtelen naplópót kimustrál; Páris kinézése szomorú. Az utcákon kevés forgalom. A boltok, a börze, kávéházak stb. zárva. Egyébiránt teljes nyugalom uralkodik.

A poroszok ismét komolyan látszanak gondolkodni Páris megszállásáról. Egy hivatalosnak látszó berlini levelező írja a párisi zavarokra vonatkozólag: „Ha a Thiers-kormány fegyveres kísérlete Páris alvetési iránt eredménytelen maradna, vagy épen ezen kormány megbukásával végződne, az esetben a francia fővárost ismét megszállnák a német csapatok. Ekkor azonban Németország venné kezébe egy oly kormány installációját, melyről meg van győződve, hogy egy népsöpredék forradalma által nem vettethetik ki a nyeregből.“

A német birodalmi gyűlés tegnap végezte be a felirati vitát.

P o r o s z a n g o l h á b o r u r ó l álmodozik a Berliini „junkerpárt.“

A junkerpárt t. i. miután Franciaországba nem egyhamar vél belekapaszkodhatni, új ellenséget keres.

A „Breslauer Morgenztg.“ egy cikke következőleg végződik: Bármi történjék is, nem bocsátjuk meg az ellenséges érzelmű Angliának, hogy gyalázatunkra még mindig egy kis német tartományt tart birtokában, mely kicsiny ugyan, de birtoka mégis gúnyunkra szolgál. Ki Helgolanddal!

A „Kreuzztg.“ pedig másokból akar háborút üzeni Angliának.

A nevezett lap az angol-porosz alabama-kérdés egy német fedezte föl, s fenyegetőleg mondja: „Anglia súlyosan megsértette a semlegességet Franciaország javára, midőn az egész háboru alatt, de főleg Sedán után Franciaországot fegyverrel és szénnel látta el.“

Anglia tehát a németeknek elégtétellel tartozik, melynek mértékét valószínűleg a porosz „kronjuristák fogják meghatározni.“

Döllinger nyilatkozata.

Az „A. A. Z.“ egész terjedelmében közzé teszi Döllinger prépostnak marc. 28-án kelt nyilatkozatát,

melyben az érdemes egyházi férfiú a vaticani concilium határozatai ellenében elfoglalt állását igazolja s 5 thelist állít fel, melyeknek bebizonyítására akár egy püspöki gyűlkezet, akár egy a káptalan tagjából álló bizottság előtt késznek nyilatkozik.

A 5 thesis a köv.: 1) Az új hitszabályok nem alapulnak a biblián. 2) Azon állítás, miszerint a csalhatatlanság tana századokon át hitelre talált, „az egyházi hagyomány teljes félreismeréséből ered. 3) A conciliumban a többség kieroszakolására czélzó idézetek jobbra hamisak, költöttek vagy elfacsartak. 4) A 15. században 2 egyetemes zsinat s több pápa ünnepeles, a zsinat által kihirdetett, a pápák által ismételve megerősített határozatai a pápa hatalmára s a csalhatatlansági tanra vonatkozólag éles ellentétben állak az 1870. jul. 18-ki határozatokkal s ennelfogva nem kötelezők. 5) Az új határozatok általában össze nem egyeztethetők az európai államok alkotmányával. Nem egyeztethetők össze különösen a bajor alkotmányval s e tekintetben hivatkozik a müncheni jogi kar helyeslo nyilatkozatára. —

A bátor pap, ki méltán nevezhető a németek Hyacinthejának, így végzi jeles nyilatkozatát: Nem fogadhatom azt el, mint keresztény, mint theologus, mint történész, mint polgár. Nem mint keresztény, mert nem egyezhető össze az evangelium szellemével, Krisztus és az apostolok nyilatkozataival, a világalumlat akarja e tan felállítani, melyet Krisztus visszautasított, a községek feletti uralmat akarja magának biztosítani, a mit Péter másoknak és magának megtiltott. Nem, mint theologus, mert elentétbe helyezi magát az egyházi hagyományval. Nem mint történész, mert tudom, hogy a világuralom utáni törekvés mennyi vérbe került, előidézte és állandóvá tette a vissza éléseket az egyházban. S végre, mint polgár utasítom vissza e tant, mert a pápai hatalomnak az államok és fejedelmek fölébe helyezése s a papság számára kiváltságot helyzet követelése által végtelen bonyodalmat, káros ellenségeskedést idéz elő egyház és állam, papok és világiak közt. Mert nem titkolhatom el azon meggyőződésemet, hogy ha e tan, a melynek főképen lehet köszönni a régi német birodalom fölbonlását, a német nemzet katolikus részében gyökeret ver, okvetlen vesztét fogja előidézni a csak imént megalakult új német birodalomnak.“

Enek következtében apr. 1-én a müncheni érsek azon indítványt tette, hogy Döllinger egyetemi tanszékétől és préposti állásától elmozdítottassék; de a király által e helyett díszelődi hivatott, de leggyöngédebb figyelemben részesült.

Legujabb.

P á r i s, apr. 1. A commune pénze fogy. A Bonaparte családnak és hiveinek házait készül eladni. A „Figaro“ szerint 150.000 ember menekült meg Párisból s idegenek nem érkeznek.

P á r i s, apr. 2. Hirlik, hogy egy se-reg angol tolvaj érkezett meg, a ráblás reményében. A commune keddi ülésében egy indítványra válaszoltatt, hogy a foglyok már mind szabadon bocsáttattak, kivéve a forradalom elleni bünért elzártakat.

P á r i s, apr. 2. A commune tagjai 300 frankot huznak havonként. A „Charivari“ ismét megjelent. A „Figaro“ végkép betiltattott.

B r u x e l l e s, apr. 2. Thiers kijelentette a szerdai ülésben, hogy a németek hazavonulása beszüntettetik a párisi dolgok miatt. Németországból azonban a francia foglyok folyvást térnek haza.

B r u x e l l e s, apr. 2. Marseilles még zavarog. Minden üzlet megállott.

P á r i s, apr. 2. A vörös hiv. lap szerint a nemzetgyűlésben üléselő algiri képviselők küldőik nevében jóváhagyták párisi communit s kijelenték, hogy egész Algir községi szabadságokat óhajt.

L o n d o n, apr. 2. Jappánban forradalomtól félnek; a Mikado titkárja leszurattott. —

L o n d o n, apr. 2. Duvernois volt bonapartista miniszter egy hosszú levelet intéz a londoni imperialista közlöny La Situation által Thiershez, kit vádol a conser-

vativ párt megrontásával. Tagadja, hogy a polgárháborút bonapartisták szították.

Conspiratio útján már rég vissza mehetett volna a császár, de csak a nép akaratjának nyilatkozatára megy vissza ő, vagy fia. —

Thiers tehát mentse meg az országot a conservatívek egyesítésével, aztán kérje meg a nemzetet, mit akar.

A „Nemere“ eredeti táviratai.

Feladatott Pesten 6-án d. u. 1 óra 10 perc.
Érkezett 6-án 4 óra 5 perc.

Országgyűlés mátol tizenhetedikéig szünetel.

Hir szerint közelebb Cseh és Lengyel tárcza nélküli miniszterek kineveztetnek.

Londonból értesülünk, a versaillesi hadsereg párist blokérozza, rend minden nagy városban helyreállított.

V e g y e s.

(Magyar színház Brassóban.) Husvét másod napján svínre kerül:

„Mi atyánk isten“

hatásos színmű 4 felvonásban, dalokkal.

(Győzelmi vagy békeünnep?) Mint értesültünk szász atyánkfiai Brassóban a poroszoknak a Franciaák feletti győzelme következtében, meghatározott ünnepélyének czime, némelyek tanácsára, győzelem ünnepély helyett, békeünnepélyre változtatott át.

A porosz francia háboru talán még ma sincsen bevégezve.

A francia országban uralkodó szomorú viszonyok. kancsolathat a porosz kormány hajlamaival, a harc tovább folytatására még mindig alkalmul szolgálhatnak. De ha ez nem is történne meg, és a béke minden oldalról biztosítva volna, még akkor is, tekintve a mindkét nemzet által szenvedett roppant veszteségeket, higgadtan gondolkodó embernek kevés oka lehet öröme, akár a győzelmek akár pedig a véres áldozatokkal vásárolt béke felett.

Szász atyánkfiai a Poroszok győzelmei feletti örömet s azok iránti rokonszenvét, mindaddig a mig az, csak az érzés kifolyása, bizonyára nem veszi senki rossz neven, de hogy ezen öröm kifejezése lehető kevés zajjal menne végbe, hogy az által a Magyarok és Románok, kik, a poroszok győzelmei által részint államukat a magyar osztrák birodalmat látják veszélyeztetve, részint a franciaák veszteségeiben nemzetsaládjuk egyik tagján ejtett véres sebeket fájlalják, ne sértessenek; esélyes volna.

Hogyha szász atyánkfiai minden áron ünnepet akarnak ülni, ám lássák, mi magyarok és románok vegyük a dolgot higgadt vérrrel, és hassunk azokra is, a kik talán ingerültek volnának, megnyugtatólag.

Nézetünk szerint helyesebben cselekednének szász atyánkfiai, ha azon öszveget, a mit az ünnepélyre elkölteni szándékoznak, öszzetennék és felküldenék az elesett porosz harcászok özvegyei és árvái felségelésére.

(Szerkesztő változások.) A székelly hirlap szerkesztőségét Rápolti Károly ur vállalta el. A Kronstädter Zeitung szerkesztőségét pedig mint hallatszik Klockner Móricz ügyvéd ur venné át. Ohajtjuk, hogy ezen változások a nevezett lapok előnyére szolgáljanak.

(Tarka paróka.) Az „Ellenör-ben“ egy „Don Pedró Bajuszkádó“ felhívja Magyarországot és Erdély honleányait egy-egy hajszál beküldésére, hogy emeljenek „Jókainak még életében parókat,“ mert azon nemes fő, melynek minden gondolatja őket eszményítette, így nem hülhet meg, s nagy szíve annál tovább fog dobogni a haza és irodalom dicsőségére. —

Egyebet nem kíván Don Bajuszkádó uram? —

Bécsi börze április 6-án. Brassói pénzárak ápr. 6-án.

Pénznumek.		Pénznumek.	
Arany	5. 90	Arany	5. 91
Napoleon'dor	9. 98 1/2	Napoleon'dor	9. 97
Ezüst	122. 75	Magyar 20 franc	9. 97
Magyar földteherm.	79. —	Ezüst huszas	— 41
Erdélyi „	75. —	Tallér	2. 40
Banati „	74. 25	Török lira	11. 49

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Kenyeres Adolf.

VALAHÁRA

sikerült Klastromutezában a rom. kath. iskola melletti Árverési csarnoknak, különféle sikárolt és fénymázolt butorokat, butorpamlag — nádszék stb. stb. készületeket a venni szándékozó tisztelt közönségnek elfogadható árakban, mint részletenkénti, mint készfizetésre ajánlhatni, ugy szintén havi fizetésre átengedhetni; továbbá hegedűk, gordonkák, gitárok, nagy választékát, nem különben számtalan más üveg — és porcelán czikkeket; végre egy használt, de még jó karban levő zongorát és egy minden kívánságnak megfelelő Tekeasztalt a hozzávalóval együtt.

Ezen hirdetesem igazságáról mindenki meggyőződhetik.

Minden pénteken árverezés tartatik.

Jakobi Márton.

71 1—3

Pályázati hirdetmény.

Mind azon orvostudorok, kik a hazai nyelvet birják és pályázni óhajtanak Előpatakára mint rendes fürdő orvos, Május 15-től Sept. 15-ig tartandó fürdő idényre 150frt. fizetés és szabad szállás mellett; sziveskedjenek kérelmeket birtokossági elnök gr. Nemes János urhoz Hidvégre Aprilis végig beküldeni. 66 2—3

Fehér mell-szörp Mayer G. A. W. gyarából.

Az egyedüli szer mell-fájdalom, hosszas rekedés és a tüdő elnyálkásodása ellen, a mely mindenki által legjótékonyabb hatással használtatott. Ezen szörp már az első használat alkalmával láthatólag előnyösön hat, különösön göresös köhögésekben, számarhurutban a torokingert és legnyakasabb köhögéseket, a száraz betegségbeni köhögést sőt a vérhányást is biztosan megszünteti.

Pagliano-szörp

Pagliano Hieronimus, florenczi gyógytanártól.

Egész Európában elismert minden belbajokban páratlan házi szer, melynek sok ezeren köszönik visszanyert egészségüket, ezen szer kitünőségiről több szász bizonyítvány kezeskedik.

Mindkét páratlan gyógyszer csak is

Mailat J. P.

a „Strucz madárhoz“ czimzett kereskedésében található Brassóban. 7—0

93 eln. 1871.

69 1—3

Hirdetmény.

A főméltóságú magyar királyi igazságügyi miniszteriumnak folyó évi márcz. 5-ről 4422 szám alatt kelt magos rendelete folytán háromszék börtönéhez szükélgeltető:

- 60 darab pokroc,
- 60 „ szalmazsák,
- 80 „ lepedő,
- 50 „ bádok esésze,

béserzése engedélyeztetett, ez folyó évi április 15-én reggeli 9 órakor S.-Szt. Györgyön, a törvényszéki elnökség hivatali irodájában megtartandó nyilvános árlejtés útján kifogadatni.

Vállalkozni kívánok sziveskedjenek 5 % bánatpénzzel ellátva, — a fenn megjelölt helyen és időben megjelenni, hol addig is az árlejtési feltételek megtekinthetők.

S.-Sz.-Györgyön 1871 márczius 30-án.

V a j n a T a m á s,
törv. elnök.

Ad sz. 965. 1871.

70 1—3

Pályázati hirdetés.

A Sepsi-Szent-Györgyi Ferencz József nevet viselő nyilvános korházban a felsőbb helyen megerősített alapszabályok és ennek folytán háromszék képviselő bizottmányának f. h. 10-én tartott gyűlésében vezetett jegyzőkönyv 20-ik pontja alatt hozott határozata értelmében 210 frt. o. e. évi fizetés a korházban 3 szobából álló szabad lakás-fűtés és világítással egybekötött korház gondnoki állomásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak a pályázni kívánok, hogy kellően felszerelt folyamodvánukat, melyhez eddigi alkalmazásuk, a számadásban jártasságuk és a magyar nyelv ismeret végre fedhetetlen jellemet tanusító okmányok csatolandok, folyó év május 15-ik napjáig alólirt tisztséghez benyújtani sziveskedjenek, — megjegyztetik azonban, hogy egyéb hivatalt a korház gondnok nem viselhet.

Nemes három és t. egyesült Miklosvárszékek tisztségétől.

S.-Sz.-Györgyön 1871. év. m. hó 28-án.

S z é k e l y, H o r v á t h,
királybíró. h. főjegyző.

Árlejtési hirdetmény.

Ujfalu község iskolaszéke községi iskolát szándékozván építtetni, ezt a kevesebért vállalkozó építómesternek adandja át. Az árcsökkentés melletti kiadás folyó év April 16-án a kerületi tanfelügyelő irodájában (Brassó, Bolgárszeg 392 szám) délelőtt 10 órakor fog megtörténi.

A tervrajz és feltételek megtekinthetők ugyancsak a tanfelügyelői irodában.

Ujfalu, 1871, márczius hó 18-án.

Köpe János,
iskolaszéki elnök.

59 3—3

KERESTETIK

Bolonyában a Háromszéki utczában egy laktelek, a melyen egy háromszobából álló épület legyen udvarral és kerttel. Az eladni szándékozó jelentse magát ezen lap szerkesztőségénél. 63 3—3

Pályázati hirdetmény.

Ezennel felhivatnak mind azon Zenekar vezetői, kik az Előpataki fürdő idényre, mely kezdetét veszi Junius 1-sőjén tart September 1-ig, pályázni óhajtanak, és pedig legkevesebb 14 személyből állanak, kérelmeket birtokossági elnök gr. Nemes János urhoz legkésőbb Aprilis végeig beadni el ne mulasszak. 67 2—3

Hirdetés.

Bolgárszegben a réczén felyül a napsoron a 132 szám alatt fekvő jóálapotban lakházban, a melyben van egy előszoba, négy lakszoba, egy téli, egy nyári konyha és négy pincze két külön bejárással, és a melyhez két udvar és egy terjedelmes gyümölcsfákkal jól ellátott egyenes helyen fekvő kert tartozik, örökáron eladó. Értekezni lehet Demeter Eremias ural a török császárhoz czimzett kereskedésben a nagypiaczon. 68 2—3